

SAZNAJ SVOJ STATUS

Brošura o reproduktivnom zdravlju

U ovoj brošuri ćeš naći odgovore na pitanja

Šta je sifilis

Šta je hlamidija

Šta je herpes

Šta su kondilomi

Šta je hepatitis B

Šta je hepatitis C

Šta je HIV/AIDS

Šta je sifilis

Sifilis je polno prenosiva infekcija (PPI) izazvana bakterijom *Treponema pallidum*.

Sifilis je PPI koja se može preneti putem vaginalnog, analnog i oralnog seksa.

Korišćenje kondoma je najbolja zaštita

Brzi fizikalni pregled i analiza krvi će pokazati da li imaš sifilis ili ne. Rani simptomi sifilisa se mogu lako izlečiti korišćenjem antibiotika.

Ukoliko se ne leči sifilis može dovesti do ozbiljnijih zdravstvenih problema.

Prisustvo sifilisa takođe povećava rizik od prenošenja HIV-a ili inficiranja HIV-om.

Prvi simptomi sifilisa se mogu javiti 10 dana do 3 nedelje nakon infekcije. Najčešći simptom je bezbolna ranica na mestu gde je mikroorganizam ušao u tvoj organizam - penis, vagina ili anus.

Limfne žlezde na vratu ili u pazušnoj jami mogu biti otečene. Ranica nestaje nakon 2-6 nedelja. Međutim, ako se ne započne sa lečenjem infekcija prelazi u drugi stadijum.

Zbog toga je važno obaviti testiranje i započeti lečenje u ranom stadijumu sifilisa.

Ako sumnjaš da imate sifilis ili si imao/la nezaštićen seksualni odnos, najbolji način da otkloniš sumnju je da se testiraš.

**Više informacija nađi na
www.jazaskg.rs**

Šta je Hlamidija

Hlamidija je polno prenosiva infekcija uzrokovana bakterijom *Chlamydia trachomatis*.

Hlamidija je PPI koja se može preneti putem vaginalnog, analnog i oralnog seksa.

Korišćenje kondoma je najbolji način zaštite.

Većina osoba koje imaju hlamidiju ne primećuju bilo kakve simptome pa se preporučuje testiranje ukoliko ste seksualno aktivni.

Testiranje na hlamidiju je jednostavno i infekcija se lako leči kratkotrajnom primenom antibiotika.

Većina osoba sa hlamidijom nema simptome (70% žena i 50% muškaraca). Ako se simptomi jave oni se mogu primetiti između jedne i tri nedelje nakon inficiranja. Kod nekih osoba može proći nekoliko meseci ili dok se infekcija ne proširi po organizmu.

Nelečena hlamidija može da dovede do drugih zdravstvenih problema i kod muškaraca i kod žena. Prisustvo hlamidije povećava rizik za prenošenje HIV-a ili inficiranje HIV-om.

Ako sumnjaš da imaš hlamidiju ili si imao/la nezaštićen seksualni odnos, najbolji način da otkloniš sumnju je da se testiraš.

**Više informacija nađi na
www.jazaskg.rs**

Šta je herpes

Herpes je polno prenosiva infekcija (PPI) koju izaziva herpes simplex virus (HSV).

Postoje 2 tipa HSV:

- HSV-1 – uzrokuje ranice oko usta i usana
- HSV-2 – uzrokuje ranice oko polnih organa i analnog otvora – genitalni herpes.

Genitalni herpes se može preneti putem vaginalnog, analnog i oralnog seksualnog odnosa, bliskim kontaktom genitalija i deljenjem seksualnih igračaka – čak i kada nema simptoma.

Kondom je najbolja zaštita za prevenciju genitalnog herpesa, ali ni on ne pruža potpunu zaštitu.

Većina osoba nema simptome tokom prvog kontakta sa virusom i može proći nekoliko meseci ili godina do pojave simptoma.

Ako se simptomi jave nakon prvog kontakta obično se javljaju nakon 4 do 7 dana. Simptomi su izraženiji kod prve infekcije nego kod ponovnih infekcija.

Genitalni herpes povećava rizik za druge PPI uključujući HIV infekciju. Lečenje simptoma herpesa je moguće ali virus ostaje u organizmu do ponovne aktivacije.

Ako sumnjaš da imaš herpes ili si imao/la nezaštićen seksualni odnos, najbolji način da otkloniš sumnju je da se testiraš.

**Više informacija nađi na
www.jazaskg.rs**

Šta su kondilomi

Genitalni kondilomi su male, mesnate izrasline ili kožne promene koje se mogu javiti u bilo kom delu na polnim organima ili oko analnog otvora. Može se javiti jedan ili više grupisanih kondiloma.

Uzrokuje ih human papilloma virus (HPV).

Kondomi su najbolji način zaštite od prenosa kondiloma, ali ne pružaju potpunu zaštitu.

Kondilomi su u vidu mesnatih izraslina (ređe ranica), ali kod većine inficiranih osoba ne dolazi do pojave vidljivih simptoma.

Genitalni kondilomi povećavaju rizik od drugih PPI, uključujući I HIV infekciju, ali se lako otkrivaju i leče

Većina osoba inficiranih HPV-om ne razvija vidljive kondilome.

Ako se kondilomi jave to se dešava najčešće nekoliko nedelja do nekoliko godina nakon kontakta sa virusom.

Postoji preko 100 tipova HPV - od kojih dva, (tip 6 i tip 11) najčešće uzrokuju genitalne kondilome ali ne izazivaju rak grlića materice. Međutim, visoko rizični oblici kao što su tip 16 i tip 18, mogu izazvati rak grlića materice.

Ako sumnjaš da imaš genitalne kondilome ili si imao/la nezaštićen seksualni odnos, najbolji način da otkloniš sumnju je da se testiraš.

Više informacija nađi na www.jazaskg.rs

Šta je hepatitis B

Hepatitis B – hep B ili HBV – virus iz grupe hepatitis virusa koji uzrokuje zapaljenje jetre.

Hepatitis B je PPI koja dovodi do zapaljenja jetre.

Hep B se može preneti vaginalnim, analnim i oralnim seksualnim odnosom, kontaminiranim iglama, i kontaktom sa predmetima na kojima je inficirana krv.

Korišćenje kondoma, izbegavanje deljenja igala, tetoviranja u nelicenciranim salonima su najbolji način da se zašitiš od hep B.

Analiza krvi može da pokaže da li ste zaraženi.

Bez lečenja hepatitis B može izazvati bolest jetre.

Simptomi se mogu javiti u bilo kom period između 2 i 6 meseci nakon inicijalne infekcije, ali neke osobe ne primećuju simptome sve dok ne postanu izraženi.

Simptomi mogu trajati 2 meseca i kod većine osoba prolaze uz potpuni oporavak bez lečenja i ne javljaju se ponovo.

Kod osoba koje ne mogu da se izbore sa infekcijom (bebe, deca, osobe sa oslabljenim imunitetom zbog HIV-a), virusna infekcija prelazi u hronični stadijum.

Ako sumnjaš da si bio/la izložen/a virusu obrati se lekaru.

**Više informacija nađi na
www.jazaskg.rs**

Šta je hepatitis C

Hepatitis C - hep C ili HCV – virus koji izaziva zapaljenje jetre.

Hep C se najčešće prenosi putem zaraženih igala ili deljenjem ličnih predmeta na kojima je inficirana krv.

Povremeno se može preneti i putem nezaštićenog seksualnog odnosa.

Izbegavanje deljenja igala i žileta, korišćenje kondoma su najbolji način zaštite od hep C.

Treba se testirati na hep C jer simptomi mogu izostati.

Postoje lekovi za lečenje hep C, ali oni ne sprečavaju druge infekcije..

20% osoba sa hepatitisom C ima simptome u prvih 6 meseci, što se naziva akutni hepatitis C.

Kao kod hepatitisa B, infekcija prolazi kroz 2 stadijuma: akutni i hronični.

Ako se simptomi jave to obično budu: glavobolje, promene raspoloženja, problemi sa pamćenjem, loše varenje, svrab po koži, bolovi u stomaku i u predelu jetre.

Čak i kada ne postoje simptomi virus se može preneti drugima.

Ako imaš simptome obavezno se javi lekaru.

**Više informacija nađi na
www.jazaskg.rs**

Šta je HIV/AIDS

Bitno je naglasiti da HIV i AIDS nisu isto.
Osoba koja ima HIV, ne mora da ima i AIDS.

HIV je humano imunodeficijenti virus, a
AIDS je sindrom stečenog gubitka imuniteta.

**HIV infekcija se prenosi na 3 načina:
nezaštićenim seksualnim odnosom (bez
kondoma), preko inficirane krvi i
vertikalnom transmisijom sa majke na dete.**

Osoba inficirana HIV-om najčešće se fizički
ni po čemu ne razlikuje od zdrave osobe.

**Jedini način da utvrdimo da li je čovek
inficiran jeste test krvi na HIV infekciju.**

DA LI SE TESTIRATI ILI NE?

Pre nego što odlučiš da se testiraš postavi sebi ovih nekoliko pitanja

Da li sam do sada:

- a) imao/la makar i jedan seksualni odnos bez kondoma?
- b) imao/la seksualne odnose sa velikim brojem partnera ili sa osobom koja je imala seksualne odnose sa velikim brojem partnera?
- c) imao/la seksualne odnose pod uticajem alkohola i/ili droge?
- e) razmenjivao/la igle ili pribor za pripremanje i uzimanje droge intravenski?

Ako je tvoj odgovor na neko od ovih pitanja DA, već postoje razlozi za testiranje.

KAKO SE TEST RADI?

Najčešća metoda je da se uzme mali uzorak krvi iz vene (iz pregiba lakatnog zgloba). Ta se krv zatim šalje na potrebnu analizu.

Takođe postoje i brzi testovi na HIV kod kojih se vadi krv iz prsta.

Test bi trebalo raditi 6-8 nedelja od rizičnog kontakta kako bi rezultati bili tačni.

Rezultat se uvek saopštava lično i daje lično, nikada telefonom ili nekoj drugoj osobi.

Testiranje je potpuno besplatno i anonimno.

Ne možeš se inficirati

- Poljupcem i preko pljuvačke
- Putem urina ili fekalija
- Rukovanjem ili grljenjem sa inficiranom osobom
- Preko znoja ili suza
- Kašljanjem ili kihanjem
- Korišćenjem istog pribora za jelo i posteljine sa inficiranom osobom
- Korišćenjem istog kupatila ili toaleta
- U gradskom prevozu
- Preko životinja ili ubodom insekta

Bezbedan seks je moguć: redovnom upotrebom zaštite, pri svakoj vrsti seksualnog odnosa.

**Više informacija nađi na
www.jazaskg.rs**

Ova brošura izrađena je u okviru projekta „Saznaj svoj status“, koji finansira grad Kragujevac, Gradska uprava za zdravstvenu i socijalnu zaštitu. Sadržaj ove publikacije, kao i rezultati prikazani u njoj, isključiva su odgovornost Omladine JAZAS-a Kragujevac i ni na koji način ne odražava stavove Gradske uprave za zdravstvenu i socijalnu zaštitu grada Kragujevca.

Projekat
Saznaj svoj status
www.jazaskg.rs

The logo for Jazas omladina Kragujevac, featuring a stylized red ribbon forming a loop above the text 'jazas omladina kragujevac'.

jazas
omladina
kragujevac